

דניאל בגוב הרחפנים | הילד חובב התעופה שגדל בבירת רוסיה, הפך לשליח הרבי ועומד לקראת פריצת דרך בתחום חקר הרחפנים

ו הייתה תפנית. הצעה בלתי צפויה שעתידה לחולל שוב שינוי דרמטי בחייו. שום דבר לא הכין אותו אליה. "קיבלתי שיחת טלפון", נזכר הרב דניאל סטולר השבוע. "זה היה הרב לוי יצחק ווגנר מאגף 'חב"ד בעלייה'. באותן שנים החלה תנופה גדולה בכל הארץ בפעילות עם העולים, והוא שאל אותי אם אני מעוניין לצאת לשליחות ולפעול בקרב דוברי הרוסית בעיר".

הוא לא יכול היה לצפות זאת. באותה תקופה, שלהי תשע"ו, היה הרב סטולר עמוק בלימודי הנדסת מכונות. זה תחום שריתק אותו כבר מילדות והוא לא זנח אותו גם אחרי שחוזה תהפוכה פנימית מטלטלת, שינה את אורחות חייו והפך לחסיד בכל ליבו ונפשו. כבר היו לו תכנונים, שאיפות, מטרות מקצועיות. "רציתי כמובן לצאת לשליחות", הוא אומר, "כנראה כמו כל חסיד, אבל זה היה רצון פנימי יותר כנראה. לא הבאתי אותו לידי פועל". עד אותו יום.

כשקיבל את ההצעה המפתיעה באותו יום, לא מיהר להיענות לה. הוא הבין מה שליחות דורשת, איזו אחריות ומסירות נדרשות לצד הזכות הכבירה. "כמה ימים אחרי ההצעה נתקלתי בסרטון וידאו, שבו נראה הרב עדין אבן ישראל שטיינזלץ ע"ה מספר על תשובה שקיבל מהרבי. הוא סיפר שהיה עסוק בשני פרויקטים ושבמקביל הציעו לו פרויקט נוסף, שלישי, שלא היה מישור אחר שיבצע אותו מלבדו. הוא שאל את הרבי איזה מבין שני הפרויקטים שהוא עושה להזניח, בשל ההצעה החדשה. הרבי השיב לו שיקבל על עצמו את הפרויקט כפרויקט שלישי. כשראיתי את זה הבנתי שיש לי תפקיד, שאני זה שיכול לבצע אותו בצורה הכי טובה, ושעלי להיענות לו. זו זכות כבירה".

הוא קיבל את השליחות.

בתקופה האחרונה, בה הרחפנים הפכו לכלי לחימה דרמטי, השליח הרב **דניאל סטולר**, הפועל עם דוברי הרוסית באשקלון, הפך למרצה מבוקש | **הסיבה**: מחקר פורץ הדרך שהוא ערך סביב נושא יציבות הרחפנים | בראיון מרתק ליכפר חב"ד'י הוא מספר על **המסע הדרמטי** שלו מילד שנולד במוסקבה במשפחה שבה "למדו למחוק את היהדות", דרך התקרבותו ליהדות, ועד להפיכתו לשליח המפעיל **בית חב"ד שוקק חיים**

| מענדי קורטס |

צילום: דן בנימין

אם שכתובים

חיים של קירוב.
השליח הרב
סטולר השבוע,
מטיס רחפן

LOADING

תשע שנים חלפו. כיום, ידיו של השליח לדוברי רוסית באשקלון מלאות עבודה. הוא לא שיער איזה זינוק יחולל בקרב דוברי הרוסית בעירו. המלחמה באוקראינה, שנים אחדות אחרי שהחל את פעילותו, גרמה לגל של פליטים דוברי רוסית לשטוף את עירו. קהילת יהודי ז'יטומיר, יחד עם השלוחים, קבעו את משכנם בעיר והפכו חלק בלתי נפרד מהפעילות הגדולה.

הוא שליח ייחודי, הרב סטולר. מאחוריו סיפור אישי מרגש ומיזם ייחודי שהוא מפתח; אותו מיזם תעופתי שכבר בנערות, עוד לפני חזרתו בתשובה, נמשך אליו. תיכף הוא ירחיב על כך. כעת הוא מונה את רשימת הפעילויות בבית חב"ד, את הפרויקטים היהודיים שבהם מונח, ואי אפשר שלא להתפעל. מי שיש לו מנה רוצה מאתיים – גם ברוחניות, כך עודד אותנו הרבי. הרב סטולר אינו מסתפק במצב הקיים. יש לו חזון ארוך טווח לפעילויות.

בתקופה האחרונה, על רקע המלחמה ותופעת

"עם הטירוף של העולם צריך להילחם ב'שטות דקדושה', וצריך גם לדעת לנצל הזדמנויות וליטול אותן בשתי ידיים כאשר הן מגיעות"

חוזר לעיר מגוריו – כשליח. עם חיילים מקורבים, אחרי הדלקה מרכזית בחנוכה

המציאה אז צבע מיוחד שאיתו צבעו את החומה ושאייתו העלימו את שמו של סטלין מקיר ההנצחה בקרמלין. זה מה שלמדנו בילדותנו – למחוק; למחוק את השם, את העבר, את הזהות, את היהדות. "סבתי מצד אבי נולדה בכפר בשם צ'ומשטי [עיריה במחוז סמולנסק, בתפר שבגבול בין רוסיה לבלרוס].

היו לה שבעה אחים ואחיות. אביה נהרג במלחמת העולם השנייה, כשלהם בחזית, וכך גם אחיה הבכור. אימה ברחה מזרחה למוסקבה איתה ועם אחיותיה. לא כל האחיות שרדו את הרעב. אימה עוד שמרה מעט מצוות. עם השנים ועם הנתק מיהדות, ילידה ובהם סבתי היו בטוחים שהיא השתגעה. הם ראו אותה שמה 'בלעך' (כיסוי אלומיניום) על הגז

ישנה את עולם התעופה? הרב סטולר עם רחפן

בשבתות וידעו שהיא איננה אוכלת בשר – ולא הבינו מדוע. אבי גדל בתודעה שסבתו השתגעה תוך כדי מלחמה מהשכול המר שנפל אליה. זו הייתה האווירה שאליה נולדתי."

כשהיה ילד קטן בן 4, עוד בטרם נפילת מסך הברזל, החליטו הוריו לעלות ארצה. "אבא שלי סבל מאנטישמיות בברית המועצות בשל יהדותו. מבחינתו היהדות הייתה רק אזכור בתעודת הזהות, בסעיף הלאום, אבל בעבור סביבתו היא הייתה כנראה מעבר. אתן דוגמה: אני מכיר פה בארץ יהודי שהיה בעבר בוחן באחת האוניברסיטאות הגדולות במוסקבה. הוא סיפר שמשום שהיהודים בברית המועצות היו כשלושה אחוזים, ואילו בקרב המועמדים למשרות בכירות היו כארבעים אחוזים יהודים – מספר לא יחסי – היו מגבילים את מספר המתקבלים היהודים. איך היו עושים זאת? אם היה מבחן, לדוגמה, הבוחן החזיק בידיו שני סוגי מבחנים: מבחן אחד תקין והגייוני ומבחן נוסף שנועד להכשלה. למועמדים היהודים היה מגיש את המבחן השני. אבא שלי היה תלמיד מצטיין ורצה להתקבל לאוניברסיטה, אך המזכירה הייתה נחמדה עמו ואמרה לו מראש: אל תתאמץ, כי גורביץ' – יהודי אחר – תפס כבר את המשבצת. משום כך, כשהייתה להוריי הזדמנות לעלות ארצה הם החליטו מיד לבטל את אזרחות ברית המועצות, לקבל צווי גירוש ואז להגיע סוף סוף ארצה. זה היה צעד טבעי."

המשפחה התיישבה באשקלון, בדירה שרכשו באזור שבו התגוררו משפחות רבות הדומות להן. "הייתה תחושה של קהילה, של אנשים שמתמודדים יחד עם אותם קשיי התאקלמות בארץ חדשה. כסף לא היה, רק לחיי הישרדות. כשנתיים אחרי עלייתנו ארצה חזר אבי למוסקבה למטרות עסקים. הוא היה חוזר לארץ אחת לכמה חודשים. כעבור שנתיים איבד את עסקיו ברוסיה וחזר לארץ לצמיתות. את ילדותי באשקלון העברתי, כמו כל סביבתי, במשחקים ובריבים עם מבוגרים ממני. בלילות הייתי מציק לילדים ולמבוגרים באמצעות פנס ליזוז הייתי

ילד שובב, שחיפש את גבולות המותר והאסור."

הוא חיפש, כל הזמן.

זו גם הייתה התקופה שבה צצו אצלו ניצני ההנדסה. "זה התחיל בדרך מעניינת במיוחד. אחד העיסוקים המועדפים עליי בילדותי היה לשבת במרפסת של חבר, שהתגורר דירה מעלנו, ומשם להשליך שקיות מלאות במים על העוברים והשבים בשביל הסמוך לבניין. על אף שהשובבות הזו נמשכה חודשים רבים, כמעט ולא נתפסנו. הייתה רק בעיה אחת: מדי פעם היינו חייבים להציץ למטה לרחוב כדי לראות את התוצאות, וכך היינו נחשפים.

"במוחי הצעיר התגבש רעיון הנדסי מתוחכם – לבנות תותח שיעיף את שקית המים לרחוב, למרחק רב יותר, שיאפשר לנו להביט בהנאה. חשבתי שאם אניח את השקית על מגש, שאותו אחבר לקפיץ נמתח, השקית תקבל תאוצה ותטוס, וכך איש לא יראה אותנו בזמן הזריקה עצמה. תכנון הרעיון עורר בי סקרנות רבה והתחלתי לשרטט אותו בפרטי פרטים. אלא שזה לא נמשך זמן רב: המיזם ההנדסי המבטיח נקטע באיבו, כשאבי תפס אותי ונאלצתי להסביר לו מה פשר התרשימים המוזרים שמצא". המיזם נקטע, אבל לא התשוקה. דניאל הילך, כמעט נער, המשיך לבנות טיסנים ואהב תעופה. התחביב שלו עלה לא מעט כסף והוא זוכר איך אביו חסך למען כך. אחד מידידי המשפחה שנחשף לעיסוקיו, הציע לו להמשיך אחרי בית הספר היסודי לתיכון 'הולץ' בתל אביב – בית הספר הטכני של חיל האוויר.

הוא סבר וקיבל, ובתחילת כיתה ט' הגיע ל'הולץ'. זה לא היה רק מקום לימודים חדש. זה היה פתח לעולם חדש, הזדמנות חדשה שניתנה לו לשינוי בחייו. והוא תפס אותה. "באשקלון שבה גדלתי היו משפחות רוסיות רבות, אבל גם משפחות ממוצא מזרחי וכדומה. כילד, שמתי לב להבדלים. אלו התבטאו גם במסורתיות וגם במנטליות כמובן. הסביבה הקרובה שלי לא העריכה את סגנון החיים שלהם. אני לעומת זאת חשבתי שיש בזה משהו חזק; באמונה, בשמחה. רציתי גם, אבל לא הייתה לי הזדמנות. ההזדמנות הזו הגיעה אליי כשהייתי בתל אביב. זו הייתה סביבה חדשה והתחלתי לשאול שאלות ולגבש זהות."

בסביבות חנוכה בוצעו מיונים ב'הולץ'. במסגרת המיונים נשאלו התלמידים שאלות. אחת השאלות בדקה את הנחת התפילין של התלמידים. "עד היום אינני מצליח להבין את פשר השאלה הזו, אבל כנראה שבבית הספר הצבאי רצו לדעת כמה מהתלמידים שומרי מסורת, כדי להיערך, ושאלו אותי אם אני מניח תפילין בכל יום. בהחלטה של רגע גיבשתי

"לקחנו את החיסרון לכאורה, הגמישות, והפכנו אותו ליתרון". הרב סטולר במעבדה

תשובה. רציתי להיות חלק מהחבר'ה המסורתיים, כמו בחטיבה באשקלון, ועניתי שכן.

"זה היה שקר, והוא ייסר אותי מאוד לאחר מכן. איך שיקרתי ככה? זה גרם לי, לקראת יום כיפור בשנה שלאחר מכן, להתחיל להניח תפילין. תפילין היו לי מאירוע בר מצווה בארגון מחלקת הרווחה באשקלון, שבו השתתפתי שנים קודם לכן. האירוע יועד למשפחות מעוטות יכולת והם חילקו לנו אז תפילין."

מצווה גוררת מצווה

זה לא נגמר בתפילין. יום אחד גילה סטולר שב'הולץ' נערך מניין יומי לתפילת מנחה, והוא התחיל להשתתף בו.

"שאלו אותי אם אני מניח תפילין בכל יום. בהחלטה של רגע גיבשתי תשובה. רציתי להיות חלק מהחבר'ה המסורתיים, כמו בחטיבה באשקלון, ועניתי שכן. זה היה שקר, והוא ייסר אותי מאוד לאחר מכן"

"התחלתי לשמור עוד ועוד מצוות, רציתי להתחבר. זה הדליק והלהיב אותי. כשחזרתי לבית, לאשקלון, מדי תקופה, חיפשתי מקום דומה שגם בו אוכל להתפלל וללמוד, והתחלתי ללכת לבית הכנסת בשכונה הסמוכה. שם פגשתי את רב בית הכנסת, השליח הרב מנחם מענדל גורליק. נוצר בינינו קשר קרוב מאוד, והתחלתי – במקביל להתקרבות האישית – להצטרף ולסייע בפעילויות. בין היתר התחלתי לסייע בכל יום שישי בדוכן התפילין באזור."

את דוכן התפילין הפעילו תמימים מיישבת 'תומכי תמימים' בקריית גת הסמוכה. דניאל הגיע לדוכן, אבל לא כדי להניח בעצמו אלא כדי להציע לעוברים ושבים להניח. הקשר שלו עם הבחורים מקריית גת אף הוביל להגעתו ללימודים בישיבה מדי תקופה. "לקראת סוף כיתה ו"ב התחלתי לפקוד את הישיבה יותר ויותר. הגעתי לשבתות ולהתוועדויות. לפעמים, אם סיימתי את לימודי בתל אביב מוקדם, הייתי חוזר הביתה דרך קריית גת.

"בהתוועדות ט"ו אלול, יום התייסדות 'תומכי תמימים', נכחתי בישיבה בהתוועדות של הרב מנחם מענדל גרונר, מהנהלת הישיבה. זה היה בתקופה ששהיתי בישיבה ברצף. הוא דיבר על כך שכל מי שלומד ב'תומכי תמימים', נשמתו נבחרה לכך בידי הרבי הרש"ב. אני זוכר שישבתי שם ותהיתי: האם גם אני חלק מזה? האם נשמתו גם נבחרה? אני הרי רק אורח, אני לא רשום בישיבה. מצד שני, אני נמצא כאן כבר תקופה. ניגשתי אליו אחרי ההתוועדות ושאלתי אותו, האם גם אני תלמיד ב'תומכי תמימים'? הוא השיב לי מיד: בוודאי! גם אתה!"

מחקר פורץ דרך. השבוע, מטיס רחפן

התקופה הזו הייתה תקופת המכה בפטיש. אחריה דניאל החליט להפוך ל'התמים דניאל' ולהיכנס רשמית לישיבה. לקראת פורים תשס"ה, בתום שירות צבאי, הפך לתלמיד מן המניין.

"זו הייתה תקופה אינטנסיבית. אני זוכר שבילילות ישנתי אולי ארבע שעות בלילה. בשאר הזמן ישבתי ולמדתי ושוב קראתי ולמדתי. הייתי צריך להשלים פערים, להשתלב. אין בשיבה מחלקה ייעודית של חוזרים בתשובה, אבל אני חושב שדי השלמתי את הפערים מהר. היו סיטואציות רבות שהייתי צריך להבין אותן. כך לדוגמה, יכול היה להיות מצב שיראו וידאו של הרבי, ואז יהיה דיון בין הבחורים האם באותה שנה כבר הייתה במה קבועה ב־770 או עדיין לא. אני יושב בצד ולא מצליח להבין את הדיון. זה דורש לפנות הצידה ולברר בזהירות את הפרטים. כך עוד דוגמאות רבות, מלבד הלימודים עצמם.

"לקראת שנת תשס"ז נסענו לקבוצה. זו הייתה שנה 'אן עדין'. במיוחד התחברתי מאוד לסדרי חסידות בבקרים. פעם שמעתי מהשליח הרב בערל לאזאה, שמה שהכי סייע לו לחיים בהיותו בחור – היה סדרי החסידות בבקרים. יישמתי את זה באדיקות.

"לפני שנסעתי לקבוצה אבא שלי הביא לי מאתיים דולה. לימים, אחרי שהשתדכתי, הוא התפאר בכך שעם הסכום הקטן הזה הסתדרתי במדינה זרה. חמותי לא הבינה איך שלחו אותי בכלל עם כזה סכום. ההורים שלי לא הבינו בתחילת הדרך מה עובר עליי ולא אהבו את הבחירות שלי. היום הם מכבדים ומעריכים כמובן. בהתחלה אבי נזכר בסבתו, שהניחה 'בלעך' על האש בשבתות. הוא לא הבין: גם אני מפתח את אותם תסמינים?

"לאימא שלי יש אח שמתגורר בפלורידה. אז הוא התגורר בוויירג'יניה. הוא אינו נשוי ליהודייה. באחד הימים הגיע לניו יורק לבקר את בנו, ורצה להיפגש איתי ושאסתרוב עמו בכמה אזורי תיירות. הסכמתי אבל בתנאי אחד – שנשלב ביקור גם באוהל של הרבי. אכן הגענו לאוהל. כשהגענו, הצעתי לו שיניח תפילין אבל הוא לא רצה. לפני הכניסה לאוהל, כתבתי במכתב לרבי שיש כאן 'קרקפתא', דוד שלי, שמסרב עדיין להניח תפילין. התנחמתי בזה שלפחות הגיע לרבי, זה גם דבר גדול.

"בעודי ניגש לאוהל עם המכתב, אשתו של דודי שאלה לפתע 'What are they do over there?' מה הם עושים שם? היא הצביעה על הדסק. השבתי לה: הם מניחים שם תפילין, זה חלק מהזהות היהודית, הצעתי קודם לבערך שיניח אבל הוא סירב. היא מיד ניגשה אליו ואמרה לו: לך תעשה את זה, זה חלק מהזהות שלך! ואני שם עומד בצד המום והמכתב לרבי ביד."

בסיום שנת הלימודים חזר הרב סטולר לארץ, לישיבה בקריית גת, ולמד סמיכה לרבנות. במקביל החל להתעניין בהצעות שידוכין, ובתום כשנה נשברה הצלחת. "הייתי לחוץ מאוד מהחנות. לא הבנתי כיצד לנהוג, איך אקים משפחה. חשבתי שאני לא יודע להתנהל. המודל הטוב והיחיד שהיה לי הוא משפחת גורליק, משפחת השליח, שהפכה למשפחה בעבורי. זה קצת הרגיע אותי. חששתי גם מעתידי,

מגולל את סיפורו הסוער. הרב סטולר

חשבתי מה אעשה בעתיד, ממה אתפרנס. העבר שלי החל להציף. ואולם הרגשתי שאני עושה משהו טוב, שנדבקתי ברבי ושיהיה טוב."

בשבת השבע ברכות נשמעו לפתע אזעקות עולות ויורדות בעיר. בעזה, הלא רחוקה, פרץ מבצע 'עופרת יצוקה'. "אחרי החתונה השתלבתי בעסקי הפרנסה של אבי, חיפשתי אחר מקור פרנסה. בעצת אשתי פיתחתי עוד יותר את התשוקה שהייתה לי כבר בנערות לתעופה, והתחלתי ללמוד הנדסת מכונות. לפני הלימודים התייעצתי עם הגה"ח הרב שניאור זלמן ירוסלבסקי, רב קהילת חב"ד באלעד, מראשי הישיבה בקריית גת וחבר בי"ד רבני חב"ד. בהדרגתו השתלבתי בלימודים וראיתי חיל והצלחה בעמלי.

"לפני הכניסה לאוהל, כתבתי במכתב לרבי שיש כאן 'קרקפתא', דוד שלי, שמסרב עדיין להניח תפילין. התנחמתי בזה שלפחות הגיע לרבי, זה גם דבר גדול. ואז זה קרה..."

כעת, למעשה, אני חוקר בקרת רחפנים גמישים. במילים פשוטות אסביר, שרחפנים באופן כללי הם כלי תעופה בלתי יציבים בעליל. ניתן לייצב אותם על ידי מערכת בקרה. במחקר אני מראה איך דווקא הוספת גמישות לרחפן, שבמבט ראשון עלולה לסכן את יציבותו, דווקא תורמת ליציבות ומהווה מעין משכך זעזועים" (ראו מסגרת).

ואולם תכנונים לחוד ומציאות לחוד. לפתחו של הרב סטולר הגיעה ההצעה לצאת לשליחות, והוא נטל אותה בשתי ידיים ובהתלהבות. "לאורך כל הדרך ראיתי את ברכותיו הקדושות של הרבי מלוות אותי", הוא מספר. "באותה תקופה הצלחנו לרכוש דירה בסמיכות לחוף הים. ריכזנו את הפעילות

בבית והפעילות הלכה וגברה. בתוך כמה שנים הבית התמלא בפעילות. הבנו שיש צורך דחוף במבנה נוסף. בהשגחה פרטית התאפשר לנו לרכוש את הדירה מעלינו ורכשנו אותה. זה שדרג את הפעילות, אבל בחלוף זמן קצר גם זה לא הספיק. הפעילות גברה."

נוגע בלבבות

את העבר שלו, את סיפור חייו, את הידע שרכש בצעירותו לפני מעברו לישיבה, רתם למען שליחותו. דוברי הרוסית בעירו מרגישים בסביבתו בנוח. הוא יודע לדבר אליהם, אל הלב שלהם. לגעת בהם. לרומם אותם. הוא מוסר לכך את חייו.

הוא מדבר בשטף ובקול נלהב כשמגולל את סיפור שליחותו בעיר שבה גדל, בבית רחוק כל כך מאדישקייט. "לפני הקורונה התחילו לבנות באזור המרינה קניון. אני זוכר שעברתי שם ודמיינתי שבקניון יהיה בית חב"ד שוקק חיים. ניסיתי להביא את זה לידי פועל, אבל המחירים היו גבוהים. מדי". ואולם אז נכנס טוויסט בעלילה. במרחק אלפי קילומטרים פרצה מלחמה. אוקראינה הופגזה. המוני יהודים עזבו אותה. קבוצה גדולה של קהילת בית חב"ד בז'יטומיר בראשות הרב שלמה וילהלם, יחד עם בית היתומים המקומי, הגיעה לאשקלון. "פנו אליי אז שאסייע עם מחלקת הקליטה, היה לי כבר קשר חם במחלקה מטבע הדברים. נכנסתי לעובי הקורה, והצלחנו בכוחות משותפים לרשום את כל הילדים לבתי ספר. הבאתי עורכי דין ונוטריונים שמתעסקים עם הצהרות ועם תרגומים ומה שנדרש. "כבר עם הגיע הקבוצה מז'יטומיר הבנתי שעלינו לעבוד יחד ובכוחות משותפים. התחלתי לחפש במרץ רב יותר אחר מקום גדול לפעילות. רציתי לפרוץ ולצאת מהפעילות, שהתרכזה עד אז ליד הבית. מבנה מסודר של בית חב"ד ברשות הרבים – יש לו אפקט אחר. באישור השליח הראשי לעיר הרב מנחם מענדל ליברמן, מנכ"ל המוסדות הרב שמואל גרוזמן

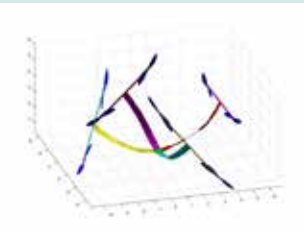
הרב סטולר אוזן בידיו אחד מדגמי הרחפן העומדים בליבת מחקר המעמיק. זהו רחפן שחור, קטן יחסית, שמוטותיו בארבעת צדדיו גמישים ורועדים ללא הרף – בשונה מרחפן רגיל, שמשדר יציבות קבועה.

"בדרך כלל", מסביר הרב סטולר ל'כפר חב"ד', "גמישות נחשבת לדבר שלילי בעולם הרובוטיקה. היא מכניסה חוסר ודאות למערכת

שאמורה להיות יציבה, ולכן חוקרים ומפתחים בדרך כלל משתדלים להימנע ממנה. אנחנו, לעומת זאת, לקחנו את החיסרון לכאורה הזה – והפכנו אותו ליתרון, במטרה לייצב את הרחפן. המחקר שלי בודק האם העובדה שהרחפן גמיש מאפשרת לו לטוס בצורה חלקה יותר

ופחות להזדעזע מרוחות וזרמי אוויר. הכיוון נראה חיובי."

הרב סטולר הוא היחיד שחוקר תחום זה, או לפחות הראשון שעוסק בו. "אחרי שפרסמתי את המאמר הראשון שלי בנושא", הוא מספר, "המנחה שלי, שהשתתף בכנס באירופה בשנה שעברה, הראה לי שיש חוקר נוסף שמנסה להתחקות אחריי ולעסוק גם הוא בתחום. אם המחקר יצליח – הוא צפוי להיות פורץ דרך, ואולי אף לשנות את עולם התעופה כולו, כולל תחום מטוסי הנוסעים. מדובר במחקר

המחקר שעשוי לשנות את עולם התעופה

חלוצי ותקדימי".

כבר כיום, אחת ממטרות המחקר היא לאפשר את הטסתם של רחפנים גדולים – לא רק קטנים עם מצלמות וכדומה – אלא גם חפצים כבדים, ואולי אפילו בעלי חיים ואנשים. "דברים שזקוקים ליציבות ואינם יכולים להרשות לעצמם להזדעזע", הוא מדגיש. עבור רחפנים שמיועדים לנשיאת מצלמות בלבד, קיימים כיום פתרונות ליציבות.

לדברי הרב סטולר, בשלב זה ישנן סימולציות וניסויים ראשוניים ברחפן כפי שהוא מתכנן. "אני מאמין שעד סוף השנה הבאה, בעוד מעט יותר משנה, נוכל להטיס רחפן כזה בתנאי מעבדה, עם שליטה בכל שש דרגות החופש (תנועה מעלה ומטה,

ימינה ושמאלה, קדימה ואחורה, וסיבוב סביב כל הכיוונים). התקדמות המחקר תלויה בכמה פרמטרים, וגם בתקציב. כרגע יש יותר עניין בתחום, משום שכבר מתחילים לראות תוצאות. אני מעריך שבעקבות זאת יצטרפו חוקרים נוספים, דבר שיאיץ את קצב ההתקדמות. אם נצליח תוך שנה להטיס רחפן גמיש קטן יחסית – אז בתוך שנתיים נוכל, בעזרת השם, להציג רחפן גדול עם מוטות זרועות באורך של כמה מטרים."

"מה שמאפיין דוברי רוסית המתגוררים בארץ הוא שברוב המקרים לא מדובר בקהל מסורתי שמחפש מיוזמתו בהכרח קשר עם בית חב"ד או שליח. לעיתים להיפך. משום כך זה אתגר גדול מאוד בעבורנו כשלוחים, ליצור עמם קשר"

וכשראתה את המזבח הכתה בסנדלה תוך צעקות 'לוקוס לוקוס', זאב זאב, אתה מכלה ממונם של ישראל אך לא עומד להם בעת צרתם. הרבי מוצא בה באותה נערה אור גדול, למרות מעשייה. היא צועקת מתוך כאב את בניה על מר גורלו של העם היהודי בגלות. כך גם כל יהודי. גם מי שנראה הכי רחוק, נושא בתוכו ניצוץ אלוקי שלא כבה. הסיפור שלי הוא סיפור של ניצוץ יהודי שהמשטר הסובייטי ניסה למחוק, והניצוץ מצא דרך לחזור למקורו, להתלקח ולהאיר את סביבתו. כל אחד מאיתנו נושא ניצוץ כזה, וכשמאפשרים לו להתגלות ולבעור – אין גבול למה שהוא יכול להשיג".

■